

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/80/2017
Identifikačné číslo spisu:	5114233171
Dátum vydania rozhodnutia:	26.07.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:5114233171.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu K.Q., bývajúceho v U., zastúpenému Advokátskou kanceláriou Illeš, Šimčák, Brösl, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 27, IČO: 36861472, proti žalovanému Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova č. 11, IČO: 31575951, zastúpenému SEDALČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova č. 8, IČO: 36853186, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27 C 303/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 9. novembra 2016 sp. zn. 7 Co 170/2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 9. novembra 2016 sp. zn. 7 Co 170/2016 a rozsudok Okresného súdu Žilina z 11. novembra 2015 č.k. 27 C 303/2014-132 z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e.

Žalovaný má nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. novembra 2015 č.k. 27 C 303/2014-132 rozhodol, že základ nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu jednostranného zvýšenia úrokovej sadzby zo strany žalovaného v súvislosti s úverom poskytnutým žalobcovi na základe zmluvy o úvere uzavretej medzi účastníkmi 29. decembra 2008 a jej dodatkov, je daný. Rozsudok napadol odvolaním žalovaný.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 9. novembra 2016 sp. zn. 7 Co 170/2016 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. CSP) a v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie ako i jeho právnym posúdením veci.

3. Žalovaný proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. a/, f/, § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Na odôvodnenie dovolania uviedol, že v danej veci bolo rozhodnuté o veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu, keďže medzi účastníkmi konania bola platne uzavretá rozhodcovská doložka, podľa ktorej vzájomné spory v súvislosti s úverovou zmluvou budú riešené v rozhodcovskom konaní. Napriek nedostatku právomoci súdy daný spor prejednali a rozhodli a

vôbec neprihliadli na jeho námietku v tomto smere a ani v odôvodnení svojich rozhodnutí sa s ňou nevyporiadali, čím došlo aj k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Žalovaný v dovolaní namietal aj nesprávne právne posúdenie veci a prípustnosť dovolania vymedzil § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a súčasne uviedol aj právne otázky, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ neboli riešené. Z uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby najvyšší súd rozsudky súdov oboch nižších inštancií zrušil a konanie zastavil, resp. vrátil vec na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Žalobca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana v spore (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné.

6. Vzhľadom na námietku žalovaného, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. a/ CSP, dovolací súd skúmal, či vec patrí alebo nepatrí do právomoci súdu, a teda či je námietka žalovaného dôvodná.

7. Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie.

8. Občiansky súdny poriadok vymedzoval právomoc v ustanovení § 7. V odseku 1 tohto ustanovenia určil, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov. Takto ohraničený súbor sa týkal vzťahov súkromného práva, ktoré sa spravovali princípmi právnej rovnosti a vôľovej autonómie účastníkov. Veci do toho súboru zaradené prejednávali a rozhodovali prevažne súdy a len výnimočne, ak to ustanovoval zákon, prejednávali ich a rozhodovali o nich iné orgány. Podľa ods. 2 uvedeného ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavali aj zákonnosť orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodovali o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Nad rámec vymedzený uvedenými súbormi vzťahom, súdy podľa ods. 3 uvedeného ustanovenia v občianskom súdnom konaní prejednávali a rozhodovali aj iné veci, ktoré sa už, na rozdiel od predchádzajúcich, nezakladali priamo na práve súkromnom, tieto však vždy len vtedy, ak to ustanovil zákon.

9. Uvedené ustanovenie § 7 O.s.p. sa premietlo aj do Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a to do § 3, v zmysle ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Podľa v 4 CSP iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon. Dovolací súd vychádzajúc z § 470 ods. 1 CSP posudzoval otázku právomoci súdu v danom spore, i keď konanie bolo začaté pred účinnosťou CSP, podľa predpisov platných v čase podania dovolania, t.j. podľa ustanovení CSP.

10. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že žalovaný námietku nedostatku právomoci súdu uplatnil v súlade s § 5 CSP.

10.1. Základnou podmienkou právomoci rozhodcovského súdu v spore konať a rozhodovať je platnosť rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), že spory z daného právneho vzťahu bude prejednávať a rozhodovať rozhodcovský súd.

11. V danom prípade zmluvou o poskytnutí úveru č. 02/742/08 z 29. decembra 2008 bol žalobcovi poskytnutý úver do výšky 2 000 000 Sk na budúcu kúpu nehnuteľnosti. Súčasťou bodu 14.4. uvedenej

zmluvy je vyhlásenie žalobcu, že prijíma návrh rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorej vzájomné spory, ktoré medzi zmluvnými stranami vznikli v súvislosti s úverovou zmluvou, je príslušný prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk, a zároveň bola žalobcovi daná možnosť vyznačením označeného políčka vyjadriť nesúhlas s uvedeným návrhom rozhodcovskej zmluvy, kedy by vzájomné spory v súvislosti s úverovou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Žalobca nesúhlas s návrhom rozhodcovskej zmluvy v označenom políčku nevyznačil.

12. Dovolací súd pri posudzovaní, či uvedená rozhodcovská doložka napĺňa alebo nenapĺňa znaky neprijateľných podmienok v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka, dospel k záveru, že rozhodcovská doložka nemá znaky neprijateľnej podmienky. Rozhodcovská doložka nevyvoláva nerovnováhu medzi účastníkmi konania, nie je spôsobilá viesť k značnej procesnej nevýhode jednej z procesných strán. Žalobcovi bola daná možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch z úverovej zmluvy bude príslušný rozhodovať rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, žalobca však možnosť výberu nevyužil a nevyznačením nesúhlasu v predznačenom políčku vyslovil súhlas s príslušnosťou rozhodcovského súdu na prejednávanie a rozhodovanie sporov v súvislosti so zmluvou o úvere a návrh rozhodcovskej zmluvy prijal.

13. Keďže na rozhodovanie v danom spore nie je daná právomoc súdu a súdy nižších inštancií otázku právomoci súdu nevyriešili správne, dovolací súd v zmysle § 449 ods. 1, 2 CSP, § 450 CSP zrušil rozsudky odvolacieho súdu ako i súdu prvej inštancie a konanie zastavil (§ 6 ods. 1 CSP).

14. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.